

ดร.สมไทย วงษ์เจริญ

ผู้ก่อตั้ง “วงษ์พาณิชย์”

ธุรกิจรีไซเคิลขยะพื้นล้าน

เจ้าของสโลแกน “ขยะคือทองคำ”

ฉบับปรับปรุงใหม่

พิมพ์ครั้งที่ 2

ลัมพัสทอง

THE KING OF WASTE AND HIS GOLDEN TOUCH

ของราชาขยะ

เรียบเรียงโดย อัสระพร บวรเกิด

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยกระดาษรีไซเคิล
จากกล่องเครื่องดื่ม 100%

สัมผัสดองของราชาชยะ

The King of Waste and his Golden Touch

ชื่อหนังสือ : สัมผัสทองของราชาขยะ (ฉบับปรับปรุงใหม่)

ผู้เขียน : ดร.สมไทย วงษ์เจริญ

ผู้เรียบเรียง : อิศระพร บวรเกิด

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2553

พิมพ์ครั้งที่ 2 พฤษภาคม 2558

ราคา 225 บาท

ISBN 978-616-7115-89-4

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2558 โดย บริษัท ฟรีมายด์ พับลิชชิ่ง จำกัด
ห้ามลอกเลียนแบบไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้
นอกจากจะได้รับอนุญาตจากผู้จัดพิมพ์

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

สมไทย วงษ์เจริญ.

สัมผัสทองของราชาขยะ (ฉบับปรับปรุงใหม่).-- พิมพ์ครั้งที่ 2.-- กรุงเทพฯ : ฟรีมายด์ , 2558.
224 หน้า.

1. ขยะ. 2. การใช้ของเสียให้เป็นประโยชน์. 3. การนำกลับไปใช้ใหม่. 4. การคัดแยกขยะ.

I. อิศระพร บวรเกิด, ผู้แปล. II. ชื่อเรื่อง.

363.7282

บรรณาธิการที่ปรึกษา กฤษฎาพร ชุมสาย ณ อยุธยา

บรรณาธิการบริหาร สาณูพันธ์ ชุมสาย ณ อยุธยา

บรรณาธิการ อิศวเรศ ตโมณฑุ

พิสูจน์อักษร จิระพรรณ คนาสวัสดิ์, ศศรัณย์ พิพัฒน์นรพงศ์

ศิลปกรรม จิอบ ควอลิตี้

ออกแบบปก ไพบูลย์ วนิชย์วรรณันต์

จัดพิมพ์โดย บริษัท ฟรีมายด์ พับลิชชิ่ง จำกัด 27/33 ซอยศรีบำเพ็ญ ถนนพระราม 4 แขวงทุ่งมหาเมฆ

เขตสาทร กรุงเทพฯ 10120 โทรศัพท์ 0-2286-2414 โทรสาร 0-2286-2417

www.freemindbook.com freemindbook

พิมพ์ที่ ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์ 296 ซอยอรุณอมรินทร์ 30 ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน

เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700 โทรศัพท์ 0-2879-9154 โทรสาร 0-2879-9153

จัดจำหน่ายโดย บริษัท อมรินทร์ บুক เซ็นเตอร์ จำกัด 108 หมู่ที่ 2 ถนนบางกรวย-จنگลอนม ตำบลมหาสวัสดิ์

อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี 11130 โทรศัพท์ 0-2423-9999 โทรสาร 0-2449-9222, 0-2449-9500-6

www.naiin.com

หากพบว่าหนังสือมีข้อผิดพลาดหรือไม่ได้มาตรฐาน โปรดส่งหนังสือกลับมาที่สำนักพิมพ์ (ทางไปรษณีย์)
ทางเรายินดีเปลี่ยนแปลงใหม่ให้ท่านทันที

หนังสือเล่มนี้พิมพ์ด้วยหมึก Soy Ink ปลอดภัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

และเลือกใช้กระดาษที่ผลิตจากไม้ปลูก ลดการบุกรุกพื้นที่ป่าของโลก

คำนำสำนักพิมพ์

ในครั้งแรกที่ได้มีโอกาสรู้จัก ดร.สมไทย วงษ์เจริญ และ “วงษ์พานิชย์” พวกเรารู้สึกเหมือนได้ก้าวเข้าไปสู่โลกอีกมิติหนึ่งที่ไม่คุ้นเคย ซึ่งเป็นมิติของคนอีกกลุ่มหนึ่งที่มีทัศนคติแตกต่างจากคนส่วนใหญ่ โดยมี ดร.สมไทย วงษ์เจริญ เป็นผู้บุกเบิกและผู้นำอันเป็นที่รักของคนกลุ่มนั้น ทัศนคติที่แตกต่างที่ว่าคือการมองว่า “ขยะ” ในสายตาของคนทั่วไป คือ “สิ่งล้ำค่า” ที่สร้างมูลค่าในแง่สินทรัพย์ และเกิดผลลัพธ์ในเชิงบวกทั้งในระดับประเทศและระดับโลกได้อย่างน่าอัศจรรย์ และด้วยทัศนคติที่แตกต่างนี้เองที่ทำให้เราตระหนักได้ว่า โลกในมิติที่เราอยู่นี้ แท้จริงแล้วคือโลกของ “การทำลายล้างอันไม่รู้จบ” ทั้งในด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และอื่นๆ อีกมากมาย รวมไปถึง “จิตใจ” ของผู้คนในสังคม

ในขณะที่เส้นทางชีวิตของดร.สมไทย วงษ์พานิชย์ กว่าจะถึงทุกวันนี้ ก็ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบ หากแต่เป็นเส้นทางที่ขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ บ้างก็ถูกรถขนาดใหญ่ปาดน้ำโคลนเข้าใส่อย่างไร้ค่าไร้ความหมาย แต่ด้วยการมองเห็นถึงเป้าหมายที่ชัดเจนรออยู่ข้างหน้า อุปสรรคเหล่านั้นก็กลายเป็นสิ่งที่ไร้ค่าไร้ความหมายไปโดยสิ้นเชิง

กาลเวลาที่ล่วงผ่านมาหลายปี แม้แนวโน้มของปริมาณและปัญหาขยะของสังคมโลกจะไม่มีที่ท่าลดน้อยลง กระนั้นแล้วก็ยังเป็นนิมิตหมายที่ดีที่เหล่าพลโลกหันมาใส่ใจ ให้ความสำคัญ และหันกลับมาดูแลทะนุถนอมสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติกันมากยิ่งขึ้น โดยจะเห็นได้จากแนวคิดในการดำเนินธุรกิจต่างๆ ตามแนวทางที่ ดร.สมไทย ได้กล่าวไว้

นับเป็นความเป็นภาคภูมิใจของเราสำนักพิมพ์พรีมายด์เป็นอย่างยิ่ง ที่ได้รับโอกาสจาก ดร.สมไทย วงษ์เจริญ ในการสัมภาษณ์และเรียบเรียงเรื่องราวชีวิตของท่านให้สังคมวงกว้างได้รับรู้ ซึ่งตลอดระยะเวลาของการสัมภาษณ์เก็บข้อมูลที่วงษ์พาณิชย์ สำนักงานใหญ่ (จังหวัดพิษณุโลก) นั้น พวกเราได้มีโอกาสเรียนรู้ “วิชาชีวิต” หรือที่ท่านเรียกว่า “องค์ความรู้จริง” อย่างเต็มเปี่ยม เราได้เห็นบรรยากาศของการทำงานด้วยหัวใจ มิตรภาพที่จริงใจระหว่างกัน ไม่มีเส้นแบ่งแยกคนรวยหรือคนจน คนปกติหรือคนผิดปกติ หรือความแตกต่างใดๆ เราได้สัมผัสถึงความสงบสนับสนุนจากภรรยาและลูกๆ ด้วยความรักและความเข้าใจ และที่สำคัญ เราได้เรียนรู้ปรัชญาการทำงานที่ไม่ได้อยู่ในตำราเรียนวิชาการตลาดหรือการบริหารจัดการเล่มใดๆ

สุดท้ายนี้ สำนักพิมพ์พรีมายด์ขอขอบพระคุณ ดร.สมไทย วงษ์เจริญ ที่ให้ความไว้วางใจพวกเราได้จัดทำหนังสือเล่มนี้ขึ้น และขอขอบพระคุณ **ดร.ปรีชา เรืองจันทร์ ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช พล.อ. ดร.ศิริ ทิวะพันธุ์ และคุณนราทิพย์ พุ่มทรัพย์** ที่ได้สละเวลาอันมีค่า มาร่วมแบ่งปันความรู้ลึกซึ้งๆ ที่มีต่อ “ราชาขยะ” ผู้นี้

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยให้คุณผู้อ่านได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงความเป็นไปของชีวิตและทรัพยากรอันล้ำค่าในโลกใบนี้ อย่างน้อยที่สุด เราเชื่อว่า คุณจะรักและหวงแหน “ทองคำ” ที่อยู่ใกล้ตัวคุณ...มากขึ้น

สำนักพิมพ์พรีมายด์

คำนำผู้เขียน

ผมมองเห็นโอกาสทางธุรกิจที่ยิ่งใหญ่มากของการสร้างเศรษฐกิจหน้าใหม่ให้เกิดขึ้นท่ามกลางปัญหาของสิ่งแวดล้อมจากขยะนั้นๆ สถานการณ์ของสังคมที่ร้อนระอุประหนึ่งระเบิดเวลาของเมือง ของประเทศ ปัญหาของขยะกลายเป็นอภิมหาปัญหาที่ยากต่อการแก้ไขในทุกลำดับชั้นของสังคม มันเป็นทศวรรษแห่งความท้าทายทางความคิดและการกระทำนอกกรอบ ในการสร้างอาณาจักรธุรกิจรีไซเคิลขึ้นบนท่ามกลางปัญหาต่างๆ

แนวความคิดและวิธีการในเนื้อหาหนังสือเล่มนี้เป็นทางออกของปัญหาขยะ ทุกๆ ความคิดและวิธีการของเนื้อหา เป็นดั่งถนนที่ปูลาดด้วยทองคำสายใหญ่ซึ่งในอดีต สังคมไม่เห็นด้วยกับงานรูปแบบนี้ คนส่วนมากดูถูกเหยียดหยามว่าเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย สังคมรังเกียจ อุปสรรคต่างๆ เหล่านี้มันต้องอาศัยความอดทนเป็นอันมากในการก้าวผ่าน กระนั้น เวลาก็ได้เป็นเครื่องพิสูจน์แล้วว่าความคิดของคนอย่างเรา เป็นความคิดที่ชอบธรรม ถูกต้อง ไม่มีความจำเป็นที่ต้องคิดตามกับรูปแบบเดิมของสังคมในอดีต

ปัจจุบัน สังคมได้ประจักษ์แล้วว่ามันเป็นอาชีพที่สร้างประโยชน์ได้จริง ทั้งส่วนตัวและสังคมรอบข้าง เป็นอาชีพที่มีอนาคตไปสู่เส้นทางของความมีเกียรติ อย่างสง่างามที่สุด เวลาและการกระทำได้เป็นข้อพิสูจน์แก่สายตาชาวโลกแล้วว่า “ขยะคือทองคำ” อย่างแท้จริง

หนังสือเล่มนี้เป็นประโยชน์มากสำหรับชาวโลก เป็นแนวความคิดที่ช่วยกู้โลกได้ และยังสามารถเป็นวิธีการนำไปประกอบอาชีพได้ตลอดชีวิต

ดร.สมไทย วงษ์เจริญ

คำนิยม

“ชยะ” เป็นคำภาษาไทยที่ผู้คนไม่พึงปรารถนานัก หากบางที่เกิดอาการ “ชยะแซง” เสียด้วยซ้ำ เพราะชยะคือสิ่งที่ถูกนำไปทิ้งเป็นของเหลือใช้ จนบางครั้งกลายเป็นสิ่งปฏิกูล มีกลิ่นสีไม่งดงามอีกต่างหาก เพราะเช่นนี้ชยะจึงเป็นข้อรังเกียจของผู้คนทั่วไป มองเป็นสิ่งของไร้ค่า ไร้ประโยชน์ ลามไปถึงสังคมคนก็เช่นกัน หากคนที่มีพฤติกรรมส่อไปในทิศทางที่ไร้ค่า ก็ไม่ต่างจากชยะสังคมที่ไร้ประโยชน์

ผมเองก็คิดเช่นนี้ในอดีตกาล จนได้พบกับคนขายขวดสมัยก่อน เป็นคนเงินหาบเข่งใบใหญ่ออกตระเวนรับซื้อของเก่าอยู่ในสังคมเมือง “อาแปะ” รับซื้อของเก่าทุกอย่าง ทั้งขวด กระดาษ เศษเหล็ก และของเหลือใช้ที่ใช้แล้ว ที่ชอบใจคือ บางครั้งอาแปะไม่ซื้อ แต่มีขนม ลูกอม มาแลกของเก่า เราชอบมากเพราะสมัยเด็กๆ เราชอบลูกอม คนชนบทสมัยก่อนไม่มีลูกอม

กาลเวลาเปลี่ยนไป การพัฒนารูปแบบการซื้อขายของเก่าพัฒนาขึ้น ได้พบร้านรับซื้อของเก่าติดสัญลักษณ์ “วงษ์พาณิชย์” ก็ได้แต่คิดชมเชยว่า ใครกันนะช่างฝันเสียจริง เก่งกาจสามารถถึงเพียงนี้เชียว ทำชยะเป็นโรงงานได้ มองชยะเป็นทองคำได้อย่างทะลุปรุโปร่ง ผมเป็นข้าราชการย้ายไปทั่วทุกภาคของประเทศไทย ได้พบเห็นร้านรับซื้อชยะ-ของเก่า สัญลักษณ์ “วงษ์พาณิชย์” ในทุกพื้นที่จากเมืองลงสู่ชนบทเต็มพื้นที่ประเทศไทย สุดท้ายผมย้ายมารับราชการที่จังหวัดพิษณุโลก ได้พบกับเจ้าของสัญลักษณ์ “วงษ์พาณิชย์” ตัวเป็นๆ ตัวจริง เสียจริง **ดร.สมไทย วงษ์เจริญ** เป็นราชาชยะตัวเป็นๆ ที่คนทั่วโลกต้องรู้จักและนามนี้ต้องตราไว้ในแผ่นดินนี้ เขาคือ **เทพเจ้าผู้สัมผัสชยะเป็นทองคำ** จากการได้พูดคุยแลกเปลี่ยน และ

เรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทราบว่าดร.สมไทย วงษ์เจริญ เป็นคนจังหวัดพิจิตร มาทำมาหากินที่จังหวัดพิษณุโลก จนมีกิจการใหญ่โตระดับโลก ก้าวสู่สากล ด้วยระบบการใช้ประโยชน์จากขยะอย่างสมบูรณ์แบบ ดร.สมไทย วงษ์เจริญ มีบุคลิกเฉพาะตัว เป็นมิตรกับมนุษย์ทุกรูปนาม เป็นแสงเทียนส่องทางให้ทุกคนผู้เดิน นำวิถีคนทุกวัยให้พบสุขสดใส สร้างชีวิตใหม่ให้มวลมนุษยชาตินับร้อยนับล้านให้มีอนาคตที่งดงาม คิดในสิ่งที่ผู้คนธรรมดาคิดไม่ถึง ทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับคนธรรมดาได้ทำ เห็นในสิ่งที่คนอื่นมองข้าม หรือมองไม่เห็น เป็นในสิ่งที่คนอื่นไม่เป็น ที่สำคัญ ดร.สมไทย เป็นคนมีบุญ ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์ของเอกบุรุษ เขาเก็บทุกอย่างที่คนทิ้ง นำทรัพย์สินที่วางผิดที่มาตั้งวางในที่ที่ควรวาง สูดทำายกลายเป็นทองคำ สุกสกาวมีค่ามหาศาล ลดโลกร้อนจากการเผา จัดการมลภาวะ แยกขยะเป็นที่เป็นที่ทาง จัดวางทุกสรรพสิ่งได้ลงตัว และเผื่อแผ่สิ่งที่ตนค้นพบสู่สังคมโลก ให้ได้สัมผัสเช่นที่ตนได้ทำ เดินตามรอยศาสดาที่พบสัจธรรมและเผยแผ่ฉันใด เทพเจ้าขยะทองคำผู้นี้ก็ได้ประพาดิเช่นนั้น

ณ บัดนี้ ขยะที่วางระเกะระกะสิ้นโลกกำลังย่อยสลายกลายเป็นทองคำอยู่ในมือผู้คนผู้ใฝ่ดี โอบกอดด้วยสีเขียวเหนือสัญลักษณ์มงกุฎแห่ง “วงษ์พาณิชย์”

ผมขอชื่นชมยินดีและอนุโมทนาในสัมฤทธิ์ผลแต่ดร.สมไทย วงษ์เจริญ เทพเจ้าขยะทองคำ ด้วยจิตศรัทธายิ่ง

ดร.ปรีชา เรืองจันทร์
อดีตรัฐมนตรีว่าการจังหวัดพิษณุโลก

คำนิยม

เมื่อผมได้ฟังการบรรยายเล่าเรื่อง “สัมพันธของของราชาขยะ” บนรถไฟขณะที่ยังร่วมเดินทางกลับไปกรุงเทพฯ ในคราวที่ไปเยือนมูลนิธิชื้อจี้ เมื่อกลางเดือนมกราคม 2553 ที่ผ่านมาแล้ว ผมรู้สึกที่ **ดร.สมไทย วงษ์เจริญ** ไม่ใช่คนธรรมดา ท่านเป็นผู้รอบรู้และเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และที่สำคัญมากคือ ดร.สมไทยคิดไม่เหมือนคนอื่น ท่านคิดนอกกรอบและหลุดกรอบอย่างคาดไม่ถึง เช่น การตั้งธนาคารขยะ และการทอดผ้าป่าขยะ เป็นต้น ชีวิตและงานของท่านเป็นสิ่งที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ท่านเป็นนักแก้ปัญหา เป็นนักคิดระบบครบวงจร ข้อสำคัญอีกข้อหนึ่งก็คือ ท่านเป็นคนที่มีความสามารถ มีจิตอาสาที่มองเห็นว่าประโยชน์ส่วนรวมต้องมาก่อนประโยชน์ส่วนตนเสมอ จึงอยากให้มีคนอย่างดร.สมไทยมากๆ ประเทศไทยของเราจะได้เจริญก้าวหน้า ไม่ต้องติดหล่มอย่างเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

หนังสือ “**สัมผัสทองของราชาขยะ**” จึงเป็นการเล่าถึงชีวิตของ ดร.สมไทย และสะท้อนถึงการต่อสู้ชีวิตของคนคนหนึ่ง ก่อนที่จะประสบความสำเร็จอย่างหาคนเท่าเทียมได้ยาก และยังเป็นตำนานและตำราสอนวิชาการทำมาหากินกับขยะ ทำให้ทุกคนช่วยกันรีไซเคิลและใช้ประโยชน์จากขยะ เพื่อช่วยลดการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่าง และเป็นการช่วยลดภาวะโลกร้อนด้วย ซึ่งมนุษย์ทุกคนต่างรู้เท่าไม่ถึงการณ์ว่าตนกำลังทำลายบ้าน (หรือโลกใบนี้) อยู่ทุกๆ วินาที จนโลกใกล้จะแตกสลายเต็มที่แล้ว ทุกคนอาจจะต้องตายภายในเร็วๆ วันนี้ ถ้าหากทุกคนรวมทั้งตัวท่านผู้อ่านด้วยไม่ช่วยกันแก้ไขปัญหาละรักษโลกใบนี้อันเป็นบ้านที่อยู่อาศัยของมนุษย์เราทุกคน

ดร.สมไทยได้เน้นเรื่องนี้ไว้ในหนังสือ “**สัมผัสทองของราชาขยะ**” อย่างน่าคิดน่าติดตามอย่างยิ่ง จึงถือว่าท่านได้ทำหน้าที่ของพลโลกได้ดียิ่ง ที่ช่วยให้อนุสติไว้ในหนังสือดีๆ เล่มนี้

ศาสตราจารย์ศรีราชา เจริญพานิช
ผู้ตรวจการแผ่นดิน

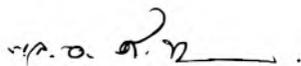
คำนิยม

ผมได้อ่านหนังสือ “**สัมผัสของของราชาขยะ**” แล้ว มีความยินดีอย่างยิ่งที่หนังสือนี้ให้เกียรติผมเขียนคำนิยม เพราะด้วยเวลาที่ยาวนานที่ผมได้เป็นประธานที่ปรึกษาของบริษัท วงษ์พาณิชย์ กรุ๊ป จำกัด ซึ่งบริหารงานโดยนักบริหารมือทอง **ดร.สมไทย วงษ์เจริญ** จากการเรียนรู้ด้วยความมุ่งมั่นเกือบ 40 ปี ทำให้ดร.สมไทย วงษ์เจริญ สามารถสร้างความมั่นคงแก่ชีวิตและครอบครัวของตนเอง รวมทั้งชีวิตของสาขาเครือข่ายอีกกว่า 600 สาขา การมองเห็นขยะเป็นทองคำของดร.สมไทย วงษ์เจริญ จึงมิใช่ความสำเร็จชั่วระยะเวลาอันสั้น วาทะที่กล่าวว่า “ขยะคือทองคำ” นั้น ดร.สมไทย วงษ์เจริญ เป็นคนกล่าวคนแรกของโลก เพราะเป็นคนเดียวและคนแรกที่มองเห็นขยะคือทองเป็นรูปธรรมเชิงประจักษ์ด้านความมั่นคงของกิจการของวงษ์พาณิชย์ บริษัทแม่และสาขาย่อยต่างๆ

15 ปีที่ผมได้เป็นประธานที่ปรึกษา บริษัท วงษ์พาณิชย์ กรุ๊ป จำกัด ผมมีความสุขและสมหวังที่ได้เห็นความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว และความมั่นคงของอาชีพ ผมตระหนักดีว่า ดร.สมไทย วงษ์เจริญ เป็นคนซื่อสัตย์ มุ่งมั่น และมีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสูง อุทิศตนเพื่อสังคม รักแผ่นดินไทย สมแล้วที่เป็นคนไทยที่ชื่อ “สมไทย” และเขาเป็นนักศึกษาตลอดเวลา ตลอดชีวิต คำว่า มีความเป็นอัจฉริยะในการคิด การบริหาร จึงเป็นเรื่องที่ไม่ไกลเกินความจริง ผลงานด้านนวัตกรรมขยะไร้ขีดเคิลพัฒนารูปแบบทันสมัยตลอดเวลา การยกย่องดร.สมไทย วงษ์เจริญ ว่าเป็น “ราชาขยะ” เป็นคำที่เหมาะสมอย่างยิ่ง

หนังสือนี้จะเป็นประโยชน์ต่อคนทุกคนในโลกตลอดชีวิต การศึกษา
ชีวประวัติ แนวคิดของดร.สมไทย วงษ์เจริญ จะก่อให้เกิดความคิด
สร้างสรรค์และสร้างนวัตกรรมได้ แรงจูงใจจากการอ่านและศึกษาประวัติ
ของดร.สมไทย วงษ์เจริญ ผมเชื่อมั่นว่าจะเป็นหนังสือที่ทรงคุณค่ามาก
ที่สุดเล่มหนึ่งอย่างแน่นอน

ผมขอถือโอกาสนี้อวยพรให้ผู้อ่านหนังสือ “**สัมผัสของของราชา
ขยะ**” จงประสบความสำเร็จ และขอให้ เป็นเอกสารเชิดชูความเป็น
อัจฉริยบุคคลของดร.สมไทย วงษ์เจริญ ชั่วนิรันดร์

(พล.อ.ดร.ศิริ กิระพันธุ์)

ประธานสถาบันพัฒนาสี่แยกอินโดจีน
ประธานที่ปรึกษา บริษัท วงษ์พาณิชย์ กรุ๊ป จำกัด

คำนิยม

สมไทยมือทอง!

จำได้ว่ามีนิทานโบราณเรื่องหนึ่ง ที่กล่าวถึงพระราชาก็ได้รับ
เวทมนตร์ติดตัว หยิบหรือจับต้องอะไร ก็จะเป็น “ทอง”

พระราชาทรงเดือดร้อน กินไม่ได้ นอนไม่หลับ!!

คิดถึงคุณสมไทยที่เคยบอกว่า “เราจะทำเหมืองแร่ในเมือง” ทุกหน
ทุกแห่งมีทองคำมากมายถ้ามีปัญญา

พระราชาทรงทุกข์ แต่ของคุณสมไทยมีความสุข เพราะมิใช่ทำได้
คนเดียว แต่ยังแจกจ่ายแบ่งปันให้คนอื่น ๆ อีกมากมาย

อาชีพของคุณสมไทย ภาษาชาวบ้านเรียกว่า “ขายของเก่า”

นำของเก่ากลับมาใช้ใหม่ด้วยกรรมวิธีมากมาย

และมีใช้ แคว่งเงินธุรกิจหมุนเวียนนับพันล้านหมื่นล้าน

และมีใช้ ได้รับปริญญาเอกจากหลายสถาบันการศึกษา

และมีใช้ ค้าขายจนต่างประเทศขอเป็นลูกค้าประจำ

และมีใช้ เพียงเพราะอาชีพที่ปกป้องสิ่งแวดล้อม

แต่อาชีพขายของเก่า ได้สร้างอาชีพสุจริตให้กับผู้คนมากมาย
ทั้งอบรมปมสอน

ทั้งอนุเคราะห์ผู้คนที่อ่อนแอให้มาประกอบการในโรงงาน นอก
โรงงาน

ทั้งมีแฟรนไชส์กระจายทั่วประเทศภายใต้ชื่อ “วงษ์พาณิชย์” โดย
ไม่คิดราคาค่างวด

คุณสมไทยจึงมีใช้นักธุรกิจหรือพ่อค้าธรรมดา

แต่ยังสามารถทำอาชีพนี้ “เพื่อมวลมนุษยชาติ” ได้อย่างน่าทึ่ง
ขอบคุณโลกใบนี้ที่ส่งคนดีๆ มาเกิด!

วิมล งาม

นราทิพย์ พุ่มทรัพย์

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

สารบัญ

บทนำ		16
บทที่หนึ่ง	ชีวิตนอกกลุ่มนอกทาง	18
บทที่สอง	เส้นทางสายนี้ “มีขวดมาขาย”	40
บทที่สาม	เส้นทางสู่เหมืองทองบนกองขยะ	52
บทที่สี่	เส้นทางสายนี้...มีโลกเป็นเดิมพัน	106
บทที่ห้า	บนทางเดิน “เหนือเมฆ”	130
บทที่หก	เส้นทางสายนี้ “ไม่มีเส้นชัย”	162

บทพิเศษ

178

- การจัดการขยะในปัจจุบัน...

179

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและแนวโน้มที่จะเป็นไป

- ของฝากจาก ดร.สมไทย วงษ์เจริญ... ถึงผู้อ่านทุกท่าน

197

- เด็กชายผู้เกิดบนกองขยะ... กองเงินกองทอง

199

บทตาม

204

ภาคผนวก

210

ประวัติ ดร.สมไทย วงษ์เจริญ

222

บทนำ

ตำนานกรีกเล่าขานมาเนิ่นนานว่า...

คืนหนึ่งในกาลอันนานโพ้น หลังจากไซเลนุส และไดโอนิซุส (เทพแห่งไวน์) ซึ่งเป็นสหายสนิทได้ดื่มสังสรรค์จนเมามายได้ที่ ไซเลนุส ซึ่งมีปริมาณแอลกอฮอล์ในร่างกายเกินกว่ากฎหมายกำหนดได้หลงเข้าไปในเมือง Pessinus ของพระราชินีไมดัส

ชาวเมืองพบตัวไซเลนุสอยู่ในอาการอ้อแอ้จึงนำตัวไปพบพระราชินีไมดัสเห็นหน้าไซเลนุสก็รู้ว่า เพื่อนของไซเลนุสนั้นมีฤทธานุภาพเหลือล้น จึงจัดเลี้ยงปรนเปรอไซเลนุสจนอิมหมีพื้มัน ก่อนจะพาไซเลนุสไปคืนให้แก่เทพไดโอนิซุส

เทพไดโอนิซุสยินดีนักที่ได้เพื่อนรักกลับมาในสภาพครบสามสิบ

สอง จึงสมนาคุณราชาไมดัสด้วยพรวิเศษหนึ่งข้อ ราชาไมดัสไม่รีรอ รีบ
ทูลขอให้ทุกสิ่งที่เขาสัมผัสกลายเป็นทองคำ

ทันทีที่ไดโอนิซุสตอบตกลง ตำนาน “สัมผัสทองของไมดัส” (Mi-
das' Golden Touch) จึงเริ่มขึ้น

ราชาไมดัสใช้พรวิเศษที่ได้รับอย่างตื่นเต้น เขากะหายในความ
มั่งคั่ง จึงเดินหน้าตะลึงนั่นลึงนี่อย่างสะเปะสะปะ ทุกอย่างกลายเป็น
ทองคำสมดังพรที่ขอไว้ ไม่เว้นแม้แต่อาหารที่กลายเป็นทองแข็งๆ ทันที
ที่สัมผัสปากของเขา รวมถึงลูกสาวสุดที่รักก็กลายเป็นหุ่นทองคำทันทีที่
ตกอยู่ในอ้อมกอดของบิดา

ในที่สุดราชาไมดัสก็จนปัญญา ไม่อาจหาทางใช้พรวิเศษข้อนั้นให้
เป็นประโยชน์ได้ดังใจคิด เขาถึงทูลคืนพรอันประเสริฐแก่พระเจ้าไปอย่าง
น่าเสียดาย...

ตำนานเล่าขานเรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อหลายพันปีมาแล้ว

ตำนานที่ว่านี้เป็นเรื่องเล่าของชาวตะวันตก

และตำนานที่ว่าก็ไม่นำมาเกี่ยวข้องกับคนไทยอย่างเราๆ ได้เลย
ถ้าหากว่าเรื่อง “สัมผัสทองของราชาไมดัส” จะไม่ชวนให้คิดถึงชีวิตของ
ชายชาวพิษณุโลกผู้หนึ่ง

เท่าที่รู้คลับคล้ายคลับคลาดูเหมือนว่า ชายชาวพิษณุโลกผู้นั้นจะ
มี “สัมผัสทอง” เหมือนราชาไมดัส

แต่จะแตกต่างกันก็ตรงที่...

บทที่หนึ่ง

ชีวิตนอกกลุ่ม นอกรทาง

เด็กดื้อที่ชื่อ สมไทย วงษ์เจริญ คนนี้เกิดเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2497 ที่อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร เป็นอาตี๋คนที่หกในบรรดาพี่น้องเก้าคน

ลืมตาเกิดมา ผมก็อยู่ในครอบครัวการค้าเลยก็ว่าได้ ตั้งแต่จำความได้ก็เห็นเตี้ยเย็บเสื้อไหลขาย ส่วนแม่ขายหนังสือพิมพ์และลอตเตอรี่ ผมช่วยแม่ขายของไปก็เรียนรู้ไปด้วยว่า หนังสือพิมพ์ฉบับหนึ่ง ต้นทุนเท่าไร ถ้าจะขายให้ได้กำไรต้องขายเท่าไร ขายอย่างไร และเก็บเงินไว้ลงทุนต่อไปอย่างไร

เลือดพ่อค้าในตัวผมเริ่มฉีดพล่านตั้งแต่ฟันแท้ยังขึ้นไม่ครบเลย ด้วยซ้ำ

ในวัยซน แน่نونว่าเด็กทุกคนชอบคิด ชอบฝัน และช่างจินตนาการ แต่ผมต่างจากเด็กคนอื่นตรงที่ผมเป็นคนช่างลงมือด้วย เวลาผมคิดอะไรขึ้นมาได้ แทนที่จะตีกรอบให้ตัวเองว่านั่นเป็นความคิดแฉงๆ หรือเป็นความคิดแบบเด็กๆ ตรงกันข้าม ผมจะลงมือทำเลย แล้วค่อยๆ เรียนรู้กับมันไปเรื่อยๆ

ผมเคยสงสัยว่า “ทำไมต้องไปโรงเรียนตอนแปดโมงเช้า ไปเวลาอื่นไม่ได้หรือ”

พอคิดได้อย่างนี้ รุ่งเช้าผมพิสูจน์สมมติฐานที่ว่าเลย หลังจากอาบน้ำใส่ชุดนักเรียนแล้ว ผมเตร็ดเตร่ไปนั้นไปนี่จนแปดโมงครึ่ง ชาวบ้านชาวเมืองเขาร้องเพลงชาติสวดมนต์จนแยกย้ายเข้าห้องเรียนกันแล้ว เด็กชายสมไทยเพิ่งจะโผล่หน้ามาโรงเรียน ปรากฏว่าถูกครูใหญ่ทำโทษ ให้อยู่คาบไม้บรรทัดบ้าง ให้อ่านรอบสนามบ้าง การถูกตีหน้าเสารงนี้เป็นเรื่องธรรมดา

แต่พอถูกตีบ่อยครั้งเข้าก็ซ้กเจ็บ พอเจ็บผมก็เริ่มคิด เริ่มจินตนาการ และตั้งคำถามขึ้นมาอีกว่า “ทำไมเราต้องยอมเจ็บระบมทุกครั้งที่ถูกตีด้วยล่ะ ถูกตีแบบไม่เจ็บบ้างไม่ได้หรือ”

คำตอบที่ตั้งขึ้นมาในหัวตอนนั้นก็คือ “ทำไมจะไม่ได้ล่ะ”

ผมใช้หนังสือเรียนเล่มหนารองไว้ในกางเกงแล้วจัดให้เนื้อผ้าดูโป่งๆ พองๆ เพื่อหลอกสายตา พอเห็นครูเงื่อไม่เรียวสุดแขนฟาดบ่าบๆ ผมแอบยิ้มอยู่ในใจ “แหม! เจ็บสบายเลยครับครู”

เวลาเดินตามถนนหนทางอยู่ดีๆ ผมก็คิดขึ้นมาว่า “เอ! เราใส่รองเท้าเดินมาบ่อยแล้ว ลองถอดรองเท้ามาถือแล้วเดินเท้าเปล่าบ้างดีไหมนะ” คิดปุ๊บผมก็ถอดรองเท้าเดินบ๊ีบเลย

วันดีคืนดี ผมคิดขึ้นมาว่า “ในชีวิตเราอนที่บ้านมานานแล้ว คืนนี้ขอไปนอนบ้านพี่ซานบ้างได้ไหมนะ” ว่าแล้วผมก็เดินดุ่มๆ ไปโดยไม่ต้องตระเตรียมข้าวของอะไร เพราะบ้านพี่ซานเขาใหญ่โตโอโถง มีห้องนอนใหญ่หลายห้องน้ำ อากาศเย็นลมโกรกสบาย มีเสียงรถไฟกล่อมไปกล่อมมา แถมยังไม่เหงาอีกต่างหาก เพราะมีเพื่อนรักนักเดินทางแะ

เวียนไปมาไม่ขาดสาย บางทีตื่นเช้าขึ้นมามีขอรานมานอนหันหลังชนกับเราก็ไม่เห็นจะเป็นอะไร เขานอนได้ เราก็นอนได้ กลับบ้านไปแม่ถามว่า “เมื่อคืนไปนอนที่ไหน” ผมตอบว่า “ไปนอนบ้านพี่ซานมา” พอเห็นแม่เริ่มขมวดคิ้วงงๆ ผมค่อยเฉลยว่า “ก็บ้านพี่ซานซาลาไงล่ะแม่!”

เมื่อวีรกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นบ่อยเข้า ครอบครัว ครูบาอาจารย์ และเพื่อนฝูงต่างก็มองว่าผมเป็นคนหัวดีหัวรั้นบ้างล่ะ ไม่เอาถ่านบ้างล่ะ นอกธูปนอกกรวยบ้างล่ะ ส่วนแม่นี่ถึงกับเรียกผมว่า “ลูกนอกคอก” เลยทีเดียว ซึ่งข้อกล่าวหาเหล่านี้ผมก็ได้แต่ยอมรับโดยคุณ

ถึงมีใครมาถามผมตอนนี้ว่า

“ทางเขามีให้เดิน ทำไมจึงไม่เดิน”

ผมคงได้แต่บอกว่า “ก็มันไม่เพลิดไม่เพลิน

ไม่ชอบเดินตามใครอยู่ในสูในกรอบ”

ผมไม่รู้จะตอบหรืออธิบายอย่างไรจริงๆ
